

Relativno zaskrbljujoč je podatek, da je 3D-tiskanje v letu 2019 uporabljalo zgolj **5 %** podjetij, robote pa **15 %** proizvodnih podjetij.

EU SKLADI:

Foto: Depositphotos

Načrt za okrevanje in odpornost

Denar za digitalno preobrazbo gospodarstva

V sklopu Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) bodo še v letošnjem letu na voljo nepovratna sredstva za digitalno transformacijo velikih in srednje velikih podjetij.

Nina Vrabelj, Projektna pisarna, GZS

Digitalno preobrazbo je smiselno utemeljiti na konceptu industrije 4.0 in intenziviranju uporabe naprednih tehnologij v skladu s konceptom pametnih tovarn.

Osnovni cilj digitalne preobrazbe podjetij je večja učinkovitost in rast podjetij, predvsem tradicionalnih, ki z obstoječimi poslovnimi modeli ne morejo več povečati rasti, pač pa jo lahko povečajo z njihovo transformacijo ob podpori digitalnih tehnologij. To posledično na eni strani pospeši uporabo naprednih tehnologij v poslovnih procesih, na drugi strani pa bodo pristojni s prilagoditvijo regulatornega okvira omogočili boljše prilagajanje podjetij potrebam na trgu s hkratnim izboljšanjem dostopa do trga ter z elementi transparentnosti in varnosti tudi bistveno vplivali na kakovost ponudbe na trgu. Na tak način se bo ustvaril dodatni potencial za ustvarjanje višje dodane vrednosti v podjetjih.

Nizki digitalni indeks MSP

Za leto 2020 so podatki Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) pokazali, da je med malimi in srednjimi podjetji (MSP) največ podjetij z nizkim digitalnim indeksom (46 oziroma 41 %), med velikimi pa jih je največ z visokim digitalnim indeksom (56 %). Kljub temu, da za srednja in velika podjetja velja, da se uvrščajo v skupino podjetij z razmeroma visokim digitalnim indeksom, so to večinoma tradicionalna podjetja, ki svojih poslovnih procesov še niso preobrazila in zato obstaja tveganje razvojnega razkoraka za gospodarstvo v prihodnjih letih. Relativno zaskrbljujoč je podatek, da je 3D-tiskanje v

letu 2019 uporabljalo zgolj 5 % podjetij, robote pa 15 % proizvodnih podjetij.

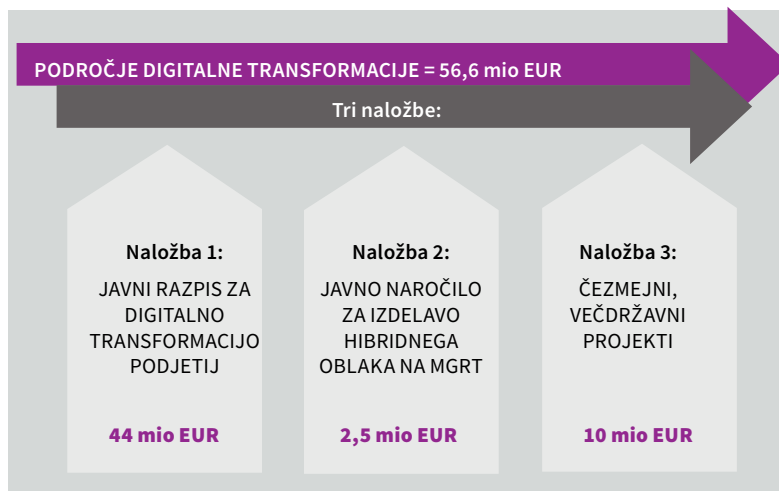
Medtem ko so nekatera industrijska podjetja že pred leti stopila na pot avtomatizacije procesov, pa je predvsem v tem delu pomembno priporočilo Evropske komisije v zvezi z obstoječim znanjem in odličnimi zmogljivostmi na področju robotike, umetne inteligence in tehnologije veriženja blokov (CSR). Digitalno preobrazbo je smiselno utemeljiti na konceptu industrije 4.0 in intenziviranju uporabe naprednih tehnologij v skladu s konceptom pametnih tovarn, in sicer na način, da opredelimo glavne stebre, ki prispevajo k digitalni transformaciji podjetij in industrijskega dela gospodarstva. Pri tem je obseg uporabe naprednih tehnologij odvisen od velikosti podjetij, narave in vrste poslovnih procesov in dosežene stopnje digitalne zrelosti poslovnega procesa. Govorimo o naslednjih področjih: internet stvari in strojno učenje za preobrazbo operativnih sistemov, umetna inteligenca in transformacija odločevalskih sistemov, blockchain tehnologije in tehnologije distribuiranih zapisov, platforme za povezovanje naprednih tehnologij in sinhronizacijo njihove uporabe in optimalno izvedbo digitalnih dvojčkov ter spodbujanje razvoja digitalnih kompetenc (infrastrukture za prenos znanja, zunanje in notranje podporno okolje za hiter prenos znanja in transformacijo izobraževalnih sistemov).

Investicije v programu digitalne transformacije industrije/podjetij

Namen Programa digitalne transformacije industrije oz. podjetij je v prvi vrsti vplivati na:

1. dvig in rast produktivnosti: z optimizacijo procesov in postopkov z implementacijo naprednih digitalnih tehnologij in komplementarnih investicij v opredmetena (oprema) in neopredmetena sredstva (znanja in veščine, ki jih potrebujejo zaposleni, ustvarjanje ustrezne podlage za nova znanja, ki bodo omogočila preoblikovanje obstoječih poklicev).
2. optimizacijo in znižanje proizvodnih stroškov in stroškov izvajanja storitev ter poslovanja: s širitvijo uporabe naprednih digitalnih tehnologij se bodo posledično znižali stroški teh tehnologij, učinkovitost dodelitev virov (človeških in materialnih) bo omogočila hitrejšo rast in zmanjšala stroške prerazporeditve virov in tako doseganje trajnosti v dejavnosti na dolgi rok.
3. večjo konkurenčnost: s širitvijo uporabe naprednih tehnologij se bo povečala možnost vstopa novih akterjev na trge tradicionalnih industrij, kar bo povečalo možnost komercializacije inovativnih rešitev in njihove integracije v nove poslovne modele, na drugi strani pa se bo povečal pritisk na obstoječa podjetja za uporabo naprednih tehnologij v svojih poslovnih in proizvodnih procesih. Na tak način bo omogočena večja izkoriščenost novega potenciala, prav tako pa se bo povečala tudi možnost rasti v teh panogah.

Na področju digitalne transformacije gospodarstva bo na voljo 56,6 mio EUR nepovratnih sredstev za spodnje naložbe:

Tri glavne naložbe Digitalne transformacije gospodarstva (vir: MGRT, 2021)

Naložba 1: Javni razpis za digitalno transformacijo podjetij

V zadnjem kvartalu 2021 bo objavljen težko pričakovani javni razpis za digitalno transformacijo podjetij. Upravičenci bodo velika in večja srednje velika podjetja, ki bodo v konzorcijih z malimi inovativnimi ali start-upi in scale-up podjetji in/ali podpornimi okolji izvedla stopenjsko ali celovito digitalno transformacijo podjetij. Za potrebe resnejšega prehoda Slovenije v industrijo 4.0 se bo podprlo investicije za spodbude za razvoj individualiziranih rešitev po meri in karakteristikah proizvodnih procesov; naložbe v prenovi proizvodnih prostorov in zlasti v strojno in programsko opremo ter razvoj podjetij s področja digitalnih tehnologij, razvoj inovativnih rešitev za področja pametnih tovarn. Višina subvencije na konzorcijski projekt bo med 1 in 2,5 mio EUR.

Upravičeni bodo naslednji stroški:

- stroški priprave digitalne strategije: stroški zunanjih izvajalcev in strošek dela zaposlenih v podjetju, ki sodelujejo pri pripravi digitalne strategije,
- stroški nakupa opreme (opredmetena, neopredmetena sredstva): senzorika, prilagoditve obstoječe opreme, nakup nove strojne in programske opreme in strojev za avtomatizacijo, robotizacijo, pripravo infrastrukture za implementacijo interneta stvari, integracijo rešitev umetne inteligence in strojnega učenja, implementacijo v blockchain platformo,
- stroški razvoja in implementacije: strošek zunanjih izvajalcev in strošek dela zaposlenih v podjetju, ki sodelujejo pri razvoju in implementaciji,
- pavšalni stroški: 15 % od stroškov dela zaposlenih. Razpis bo objavljen po obstoječih shemah državnih pomoči, in sicer bo šlo za kombinacijo RRI pri stroških dela ter regionalne ali MSP sheme pri investicijskem delu.

S širitvijo uporabe naprednih tehnologij se bo povečala možnost vstopa novih akterjev na trge tradicionalnih industrij, kar bo povečalo možnost komercializacije inovativnih rešitev in njihove integracije v nove poslovne modele.

Na področju digitalne transformacije gospodarstva bo na voljo 56,6 mio EUR nepovratnih sredstev.

Digitalna identiteta bo omogočila avtomatsko zaznavanje osnovnih pogojev, kot so velikost podjetja, povezana podjetja, bonitetna ocena podjetja ipd., s čimer bodo olajšali administrativno breme za podjetja in ocenjevalce.

Naložba 2: Javno naročilo za izdelavo hibridnega oblaka na MGRT

Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) bodo izdali javno naročilo za izdelavo hibridnega oblaka – gre za inovativno tehnološko rešitev, preko katere bodo podjetja pridobila svojo digitalno identiteto, ki bo digitalizirala postopke dodeljevanja, izvajanja in spremljanja razvojnih sredstev preko enotnega poslovnega registra. Digitalna identiteta bo omogočila avtomatsko zaznavanje osnovnih pogojev, kot so velikost podjetja, povezana podjetja, bonitetna ocena podjetja ipd. Na ta način bodo olajšali administrativno breme za podjetja in ocenjevalce ter omogočili hitrejše postopke dodeljevanja sredstev. Prav tako bo omogočena večja transparentnost in sledljivost ter povezovanje in interoperabilnost podatkov iz uradnih evidenc skladno z načelom »once only«. Pri tem bodo izpolnjene vse varnostne zahteve.

Naložba 3: Čezmejni, večdržavni projekti

S sodelovanjem v čezmejnih in večdržavnih projektih na ravni EU bodo dodatno podprli slovenska podjetja pri njihovem vključevanju v globalne verige vrednosti in na tak način vplivali na konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Izvajalec naložbe bo MGRT v sodelovanju z Evropsko komisijo. Na voljo bodo trije tipi projektov, in sicer:

- 3.1. Večdržavni projekt skupne evropske infrastrukture podatkov in storitev – 5 mio EUR
  - povezovanje podjetij iz več držav članic, ob tesnem sodelovanju z nacionalnimi državami in Evropsko komisijo,
  - sofinanciranje aktivnosti: izbrana podjetja in njihove aktivnosti ter stroški, skladno z vlogo

- konkretnega podjetja v skupni shemi, financira država skladno s pravili o državnih pomočeh.
- 3.2. Evropska blockchain infrastruktura storitev (EBSI) – 2,5 mio EUR
  - vzpostavitev skupne infrastrukture Evropske komisije, na katero se države članice vključujejo preko vozlišč na nacionalni ravni ter nanjo priključujejo različne storitve za različne ciljne skupine,
  - sofinanciranje aktivnosti: infrastruktura, PoC (pilotna faza integracije nacionalnih blockchain rešitev z EBSI), aktivnosti zgodnjih uporabnikov, stroški za delovanje kompetenčnega centra.
- 3.3. Večdržavni projekt Nizkoporabni procesorji in polprevodni čipi – 2,5 mio EUR
  - krepitev evropske verige vrednosti elektronike in vgrajenih sistemov in s tem povečanje tehnološke avtonomije na ravni Evrope, prispevek k povečanju inovacijskega potenciala podjetij.
  - sofinanciranje aktivnosti: izbrana podjetja in njihove aktivnosti ter stroški, skladno z vlogo konkretnega podjetja v skupni shemi, financira država skladno s pravili o državnih pomočeh.

Digitalna preobrazba gospodarstva, vključno s prehodom v industrijo 4.0 za industrijska podjetja, je ključna za dvig produktivnosti in konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in s tem dolgoročno blaginjo Slovenije. To jasno navaja tudi Poročilo o produktivnosti Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) iz leta 2020. Čas korona ukrepov je še dodatno pokazal koristi digitalizacije za gospodarstvo, kar se kaže tudi v visoki stopnji prijav podjetij na razpis Spodbude za digitalno transformacijo MSP v letih 2020 in 2021. gg

Digitalna preobrazba gospodarstva, vključno s prehodom v industrijo 4.0 za industrijska podjetja, je ključna za dvig produktivnosti in konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

